GOD. XXXVI. — DUBROVNIK 29 Veljače 1936. — Broj 1—2

LIST DUBROVAČKE BISKUPIJE

SLUŽBENO GLASILO I ZA KOTORSKU BISKUPIJU.

Deus.. ipse sapientiae dux est et sapientium emendator. (Sap. 7, 15)

Izlazi svakog mjeseca. — Cijena godišnja: Din. 40 — Pisma i novci šalju se na Biskupsku Kuriju.

JOSIP MARIJA

PO MILOSTI BOŽJOJ I ODLUCI SV. APOSTOLSKE STOLICE BISKUP DUBROVAČKI

ČASNOM SVEĆENSTVU I LJUBLJENIM VJERNICIMA POZDRAV, MIR I BLAGOSLOV OD GOSPODINA*

Nek se iskorijeni između vas psovka i nek je nestane. (Efez. 4, 31).

Druga zapovjed Božja glasi: „Ne izusti imena Gospoda Boga svoga uzalud". Ovom oznakom Ime Božje, — veli rimski katekizam — ne označuje se samo jedna obična riječ sastavljena od slova i slovaka „Ime Božje", nego se zapravo ističe neizrecivo Veličanstvo Božje. U drugoj dakle zapovijedi nalaže nam dragi Bog, da Njegovu Božanskom Veličanstvu iskazujemo dužno strahopočitanje i zabranjuje sve, čime se ovo počitanje povrijegjuje. Mi smo po tom dužni iskazivati dragom Bogu počitanje u najvišoj mjeri, jer je On Gospod neizmjernog Veličanstva i neizrecive dobrote. Tri su pak čimbenika, od kojih se sastoji ovo naše duboko počitanje prema vrhovnom Biću, a to je sinovski strah, ljubav i poštovanje.

O tome je uvjeren svaki, tko razmatra neizmjerna savršenstva Boga, koji je Stvoritelj, Upravitelj, Otkupitelj, Gospodar života i smrti. Na svijetu živi preko 1500 milijuna ljudi. Sve je Bog stvorio, On ih poznaje, uzdržava ih, njima upravlja, otkupljuje ih, uslišava njihove molitve, pomaže im u nevoljama, posvećuje ih, nagragjuje i kažnjava ih već na ovome svijetu. Kako je dakle veliko *znanje* ovog vrhovnog Bića! U svemiru se giblju milijoni strahovito velikih, ogromnih kugla; sve ih je Bog stvorio, On ih uzdržava i giblje. Kako je neopisiva dakle i svemoćna Njegova *snaga!* Suviše, ima mnogo toga, što mi ne vidimo: postoje milijoni nebeskih duhova: sve te duhove je stvorio dragi Bog; On ih poznaje i uzdržava, i od svih je obožavan. Kako veliko je dakle Njegovo *Veličanstvo!* Zato psalmista zanešen kliče: Gospode, Gospodaru naš, kako je divno Ime

* Ova poslanica ima se pročitati vjernicima u svim crkvama biskupije prve nedjelje i dalje po primitku te opetovati svake godine kroz vrijeme korizme.

Tvoje po svoj zemlji![1] Sveto je i strašno ime Božje[2], pak pozivlje svu djecu Božju, da osobitim zanosom uzveličaju Ime Božje: „Hvalite, djeco, Gospoda, hvalite Ime Gospodnje"[3]. Zato nas i sam Božanski Spasitelj potiče, da u svagdašnjoj našoj molitvi sa dubokim štovanjem i ljubavlju slavimo Ime Božje: „Sveti se Ime Tvoje".

Ovome Božanskom Imenu klanjao se je već Aleksandar Veliki, junak nad junacima i car nad carevima, koji je osvajao grad za gradom, pokrajinu sa pokrajinom, državu za državom. Ovom presvetom Imenu javno su iskazivali počast najslavniji pretstavnici znanosti. Neumrli zvjezdoznanac Newton (1642—1727) i čuveni prirodoznanac Buffon (1707—1789) nijesu nikada izrekli preslavnog Imena Božjega, a da ne bi otkrili glave; tako isto su postupali, kad bi netko u njihovoj prisutnosti spominjao Ime Božje; i veliki filozof Wilhelm Hazke (1675—1727) uvijek je najdubljim počitanjem izgovarao to sveto Ime; a o glasovitom se Leibenitzu (1646—1716) veli, da bi uzdrhtao svaki put, kada bi čuo ovo blagoslovljeno Ime. Sv. *Ignacije,* biskup u Antiohiji, imao je sreću, da ga je Božanski Spasitelj uhitio kao dječaka za ruku, kada je apostolima rekao: „Tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljestvu nebeskom"[4]; i on je u svomu životu sa najdubljim poštovanjem više tisuća puta izgovarao Božansko Ime Isus; neposredno pak prije svoje mučeničke i svete smrti reče: Ovoga Imena ne može nestati s mojih usana, niti ga se može izbrisati iz moga srca; sv. Pavao pak spominje presveto Ime Isusovo u svojim poslanicama oko 250 puta. Koliko su pak naši pregji, stari Dubrovčani, poštovali Ime Božje i Ime Isusovo najbolje dokazuje činjenica, da su ne samo privatna nego i svoja javna djela, kao državne poslove, vijećanja, sugjenja započinjali molitvama i vršili u Ime Božje, a na svojim zgradama uklesavali su monogram Presvetog Imena Isusova na najistaknutijim mjestima, što se je uzdržalo na mnogim kućama do dana današnjega, a u svetoj jubilarnoj godini 1933/4 se je to obnovilo i umnožilo. Kolika je pako odurnost proti psovki vladala u starodrevnom gradu sv. Vlaha, dokazuje ovaj Zakon grada Dubrovnika: „*Tko opsuje Boga ili svece Njegove, da plati za globu jedan perper. Ako ga ne bude mogao platiti da se sveže za stup*". Nije u tomu zaostala niti Naša starodrevna Korčula, jer postoji i Zakon grada i otoka Korčule, koji glasi: „*Ako tko opsuje Boga ili svete Njegove ili sakramente Crkve i ako mu to bude dokazato jednim prikladnim svjedokom, da plati jedan perper. I ako ne bude mogao odmah platiti, da se sveže za stup i da stoji jedan dan svezat*". Istina je, da se svijest o grdobi psovke nije kod nas ni do danas utrnula, jer postoji i zaključak općinskog vijeća grada Dubrovnika iz godine 1933, u kojem je donesena odluka, da se u interesu morala, ugleda grada i religioznog i društvenog prestiža uvedu novčane kazne za *psovke,* te je policijskim organima naregjeno, da paze na prekršitelje ove naredbe i da iste odmah na licu mjesta kazne globom od 10 do 100 dinara. Ali se naše očinsko srce veoma žalosti, kad na svoje vlastite oči gledamo i na vlastite uši slušamo, kako dandanas muško i žensko, mlado i staro, učeno i neuko bezobzirno i upravo divljački izgovara najgrgje psovke, i ako postoje gornje pohvalne odredbe.

Obagjite svijet, ugjite u obitelji, u tvornice, u radionice i u sela, poslušajte razgovore zanatlija, seljaka pa i inteligencije i gospode, koja svojataju za se skladnost, i ne ćete čuti, da bi se ikoje Ime više psovalo nego li Ime Božje, Bl. Gospe i Svetaca. Čovjeku se kosa ježi na pomisao, kakove je razmjere uzela i koliko se je u kršćanskom narodu raširila ova najgrdnija opačina, bogumrska psovka, te mu se čini, kao da bi satanu bilo na žalost uspjelo, da na jadnoj ovoj zemlji tako rekuć ovjekovječi nesretnu psovku, koja je po naravi svojoj upravo *satanski zločin,* teži od svakog drugog zločina; dà, teži je i od samog ubojstva, jer je ubojstvo grijeh uperen protiv čovjeka, dok se psovkom, veli *sv. Toma Akvinski,* vrijegja izravno sam Bog (2, 2, q. 13. art. 4).

Da Vas odvratim od te najstrašnije opačine, premili u Isusu vjernici, da psovku u svomu srcu iskreno zamrzite, da joj rat do istrage navjestite, da ju svim mogućim srestvima istjerate iz svojih kršćanskih katoličkih domova, odlučismo u ovoj poslanici očinski Vam progovoriti o psovki i psovaocu.

---

[1]) Ps. 8, 1. [2]) Ps. 110, 9. [3]) Ps. 112. [4]) Mt. 18, 4.

I. Narav psovke.

Psovkom nazivljemo riječ ili čin, kojim se grdi *Bog, Sveci, Vjera. Izravno* se grdi dragi Bog, kada čovjek uskraćuje Bogu dužno poštovanje, kada niječe njegove savršenosti, te govori da je Bog n. pr. okrutan, nepouzdan itd. Može netko psovati i djelom, kada n. pr. ljutito podiže pesnicu ili bijesni pogled prema nebu, kao što je to učinio Julijan odmetnik, kad bijaše od Perzijanaca osugjen na smrt, te uze šaku zemlje, nakvašene svojom krvlju, i baci ju prema nebu, vičući: „Galilejče, pobijedio si!"

Neizravno se grdi Bog, kada se pogrgjuje sv. *Crkva, Sveci,* i oni stvorovi, u kojima posebno otsjevaju svojstva Božja: njegova mudrost, moć, milosrgje, veličanstvo, kad netko n. pr. psuje ili proklinje dušu, nebo i t. d.; zatim kad netko uskraćuje Bl. Djevici Mariji i Svecima one savršenosti, koje im pripadaju, te izvrgava ruglu štovanje Svetaca ili čudesa, koja su se dogodila njihovim zagovorom, a sv. Crkva je ta čudesa odobrila. *Neizravno* psuje Boga takogjer tko grdi *Vjeru,* ismjehava vjerske čine, dvoji o Božanskom porijeklu sv. Vjere Katoličke, te prezirno govori o njezinim dogmama, obredima i službenicima ili tvrdi, da Katolička Vjera nije jedina prava vjera ili da su sve vjere jednako dobre i ispravne, a isto tako, ako niječe Božanski karakter sv. Pisma, te ako pogrgjuje Sakramente i svete stvari. Grozna je psovka ustvrditi n. pr. da su vjerske tradicije smješna stvar i da su one hrgja koja se hvata našega razuma. U *užem* smislu riječi psovka je pogrgjenje Boga, Svetaca i Vjere, kada se ono izriče živom rlječi ili pismom. U širem smislu spadaju u psovke i ona pogrgjenja Boga, što se vrše činom. Osim riječima ima dakle psovaka, što se šire *pismom i tiskom.* Tko bi mogao da nabroji psovke, što se proti Bogu, proti Bl. Djevici Mariji, proti svecima, proti Crkvi i proti njezinim svetim ustanovama objelodanjuju u novinama i u besramnim romanima, za koje bi čovjek kazao, da ih nijesu napisali ljudi i prosvijetljene, kulturne osobe, već sam satan, otac laži i psovke? Zar da ne strepimo nad vjerskom i moralnom budućnosti naše otačbine, zar da se ne bojimo za budućnost katolika Hrvata, kad na svoju veliku žalost vidimo, kako se ovakovi opaki dnevnici i tjednici, mjesečnici i knjige nesmetano uvlače u naša obiteljska svetišta i u naše škole; kad promatramo, kako naša neiskusna omladina, u prisutnosti svojih vlastitih roditelja i uzgojitelja, pohlepno srče iz tog opakog štiva masonsko-komunističku bezbožnost, razuzdanost i psovku? Ovakova otrovna izdanja obično nijesu od nikoga pregledavana ni cenzurirana, pak bez ikakove zabrane slobodno se šire u gradu i na selu, dok se velikom revnošću plijene često puta nevine stvari i članci, kojima se ustaje na obranu vjere i poretka. Svatko treba da se sjeti velike istine, da su Vjera i moral od najveće važnosti za blagostanje naroda i za sigurnost država.

Kad netko opsuje riječju, pismom ili djelom promišljeno, i potpunim spoznavanjem stvari, onda počinja veliki zločin, teški smrtni grijeh, jer time nanaša uvrijedu i izriče porugu i prijezir izravno ili neizravno samome Veličanstvu Božjemu. Da netko počini grijeh psovke, nije neophodno potrebito, da ima izričitu nakanu vrijegjati dragog Boga ili umanjivati čast, koja vrhovnom Biću pripada, već je dostatno, da psovaoc znade, da su dotične njegove riječi, knjige ili djela uvrijedljive za Boga, za Vjeru i Svece.[5]) Istina je, da ako kod psovaoca fali pozornost na težinu psovke, može psovka u konkretnom slučaju ne biti teški grijeh, ali to vrijedi samo onda, ako naviknuti psovaoc po svojoj dužnosti nastoji, da se popravi t da se oslobodi tog hrgjavog običaja. Stoga preporučamo svima, koji boluju od te opake navike, *da svako jutro pobude u sebi čvrstu odluku da neće dalje psovati.* Oni pak nesretnici, koji ozbiljno ne nastoje otresti se tog bogumrskog običaja, neka se sjete velike sablazni, što ju daju svima, koji ih slušaju, kada i nehotice psuju, jer im dragi Spasitelj poručuje: „Jao svijetu radi sablazni".[6]) Treba se čuvati ne samo psovke već i *kletve,* kojom se sebi ili bližnjemu zlo želi. Proklinjanje je više uvriježeno kod ženskih osoba. Na žalost često puta moramo priznati, da u nekim krajevima mnoga žena psuje kao muškarac, a mnogi čovjek proklinje kao žena. „Ne kunimo jezikom svojim, koji je stvoren za hvalu i slavu Božju, veli sv. *Augustin*"; a sv. *Ivan Zlatousti* dovikuje: „Ti si čovjek, stoga ne pljuj zmijski otrov iz sebe; ti si čovjek, ne ponizuj se do životinje! Usta

[5]) Noldin: De Praeceptis n. 201. c. Pulišić: Poslanice str. 278.

[6]) Mt. 18, 7.

imaš, ne da ujedaš; jezik ti je stvoren, ne da kuneš nego da njim hvališ i slaviš" Treba dakle iskorenuti neke odveć česte nevaljale izraze i kletve kod našega naroda, kao n. p. kad netko govori: „nek me vrag nosi", „nek umrem, ako ne govorim istinu" i slična proklinjanja proti bližnjemu, a osobito proti vlastitoj djeci, jer se proklinjanje djece sa strane roditelja često puta izvrši na samoj djeci.

Nije psovka, ali je nedolično i pomanjkanje je dužnog poštovanja prema dragom Bogu, kad se lakomisleno i uzaludno svaki čas spominje ime Boga, Bl. Djevice Marije ili svetaca. Istina je, to nije teški grijeh, ali se dobri kršćani toga čuvaju, jer je gotovo uvijek laki grijeh. Zato veli sv. Pismo: Nek ti Ime Božje ne bude neprestano na jeziku i u tvoje obične razgovore ne miješaj imena Svetaca, jer te inače ne će minuti kazna[7]). Ne valja dakle uzaludno spominjati ni ime Božje, ni imena Svetaca, niti imena onih stvari, koje su u tijesnom odnošaju s dragim Bogom kao n. p. sv. Križ, Sakramenti itd. Tko u sržbi spominje *vraga*, a da pri tom ne proklinje, ne griješi, ali nije zgodno niti iz šale spominjati ovo nesretno ime; ako ga je potrebito spomenuti, onda je bolje reći „neprijatelj pakleni".

II Grdoba psovke.

Sv. Ivan Evangjelista u samoći otoka Patmosa vidio je čudnovato vigjenje: Našarana sedmoglava grdna aždaja izdiže se sred morske pučine, rastvara nemilice svoje čeljusti, plazi otrovni jezik te plamenite strijele hita proti nebu. Ova ista grdoba deseterostruke je razvilašila rožine, a na njima štije joj se zapisano ime *„psovka"*. Ništa nema groznijega od psovke, veli sv. *Jeronim*, i svaki drugi grijeh izgleda lagan, ako ga usporedimo sa grijehom psovke.[8]) Ova grozna opačina jest zmaj otrovni, što ishodi baš iz dubine paklene, provlači se kroz srce i usta jednog stvorenja, kuda kao kroz odabranu cijev prodire u svijet, da kao ubojita strijela poleti proti Bogu.

Psovaoc diže, veli sv. *Job*, ruke na Boga i Svemogućemu se opire.[9]) Grijeh psovke usporegjuje apostol sv. *Juda Tadej* sa grijehom buntovnih angjela, jer po primjeru njegovu psovaoc prezire vlast Božju i omalovažuje neizmjerno Njegovo Veličanstvo. Sv. *Alfonso* običavao je reći: „Ja ne razumijem, kako da se na svaku psovku ne otvori zemlja ispod nogu onoga, koji ju izgovara, te ga ne proguta".[10])

Satanski je grijeh psovka, veli sv. Ivan *Zlatousti*, jer se u njoj vještinom, koju jedino satan može da pronagje u kratko sadržava sve ono, što se dade zamisliti najuvrijedljivijega i najogavnijega pod kapom nebeskom. Ima bedaka, koji nijesu u mogućnosti niti jedne pametne riječi izreći, a ipak upravo takove vrsti ljudi kadri su u malo sočnih riječi izreći cijeli niz groznih i megjusobno logično povezanih psovaka, koje jednim mahom za tako reći oduzimaju dragom Bogu sve njegove neizmjerne savršenosti. Zapitamo li se, tko je ove budale naučio ovakovu vještinu, kojom oni u malo jezgrovitih riječi mogu izreći takove strašne psovke, koje se izravno i bjelodano kose sa tolikim objavljenim istinama naše sv. Vjere, jedini dosljedni odgovor jest, da su tu školu oni naučili od Lucifera, jer je on i poslije svoga pada uzdržao ono znanje, kojim ga je Bog bio pri stvaranju uresio, a sada Lucifer to znanje upotrebljava da preko opakih ljudi izriče najogavnije psovke; stoga je već ova činjenica skoro dostatan dokaz, da postoji taj pakleni buntovni duh, jer se ne da logično protumačiti, kako bi čeljade tupe glave moglo samo po sebi pronaći suvisle rečenice, kojima se ne samo vrijegja Bog, već se bezočno niječe i samo njegovo Božanstvo. Psovka je dakle u istinu *satanski* grijeh i nijesu daleko od istine oni, koji cijene, da je zapravo od vraga opsjednut kršćanin, koji psuje.

Psovaoc je dapače *gori od samoga vraga i osugjenika* u paklu, jer oni psuju Boga usred paklenih muka, kojima ih je kaznila nepovrjedljiva i nepodmitljiva pravda Božja, dočim psovaoc psuje u času, kada ga preveliko milosrgje Božje obasipa svakovrsnim dobročinstvima; psuje Boga, puna milosti i milosrgja, koji rasvijetljuje dan suncem, a noć zvijezdama i mjesecom. Psovaoc grdi Onoga, kome ima da zahvali plodnost svojih polja, zrak što diše, vodu, koju pije, kruh što ga jede; psuje Onoga, koji mu je dao razum, da može misliti; srce da može ljubiti; koji mu je stvorio dušu, na sliku i priliku svoju; psuje dragog Boga, koji

[7]) Eccli. 23, 10.

[8]) Lib. VII in Iac. 18.

[9]) Job. 15. 25.

[10]) Catec. II. Comand.

je za otkup roda ljudskoga žrtvovao svoga jedinorogjenoga Sina; psuje Onoga, koji ga u sakramentu sv. Pričesti hrani svojim vlastitim tijelom; Onoga, koji ga je stvorio otkupio i obasuo svim blagodatima za života, te mu pripravio na drugome svijetu lijepi raj, gdje bi ga želio usrećiti i učiniti dionikom svog vlastitog blaženstva, ako bude na zemlji opsluživao Božje svete zapovijedi. Kršćanin dakle, koji je primio toliko i tako znamenitih duhovnih i vremenitih blagodati, kad ne poznaje svog Boga nego jedino zato, da ga *psuje i grdi* onim istim jezikom, kojim ga je Svevišnji obdario sebi na slavu i hvalu, a njemu na vječno dobro, *gori je od svih paklenih vragova.* Kršćanin psovaoc gori je od *poganâ* i od svih onih, koji ispovijedaju bilo koju krivu vjeru, jer ne ćete naći na zemlji nijedan drugi narod, koji bi grdio tako prostački svoja božanstva; dapače bi se na žalost danas moglo kazati „puši kao Ture, a psuje kao Kršćanin", i do te smo eto, dragi vjernici, sramote doprli, uslijed česte psovke. Kršćanin psovaoc je gori od *Turčina*, jer Turci ne psuju; kršćanin psovaoc je, kako kaže sv. Pavao, gori od *Židova*, koji su propeli našeg Božanskog Spasitelja; oni su naime zlostavljali i na Križ propeli Isukrsta, jer ga nijesu upoznali, niti su vjerovali, da bi On bio Sin Božji, a da su oni to znali, ne bi bili počinili zločin i na Križ razapeli Kralja slave.[11] Nasuprot pak kršćanin psovaoc vjeruje u Isukrsta i klanja mu se kao pravom Bogu i upravo radi toga, kada psuje, očevidno je gori od Židova. Sv. *Bernardin* sijenski istinito kaže, da je jezik psovaoca poput oštrog mača, koji ranjava srce Božje; a sv. *Augustin* tvrdi: Isukrst je bio jedan dan bičevan od Židova, a sada je neprestano bičevan po psovkama hrgjavih kršćana.[12]

III. Sablazan, ludost i posljedice psovke.

Psovka nije samo grdna i strašna uvrijeda Veličanstva Božjega i po tom teški grijeh protiv ljubavi i poštovanja Boga, već je ona teški grijeh i protiv ljubavi bližnjega, jer javno psovanje sačinjava *javnu školu zločinâ.* Kod mnogih kršćana katolika žalibože psovka je kruh svagdanji, drugarica nerazdjeljiva. Psuju kad lijegaju, kad ustaju, kad sanjaju, kad siju, kad ženju, kad putuju, kad mole. Psovkom kite proste razgovore i začinjaju igre i šale, psovkom su zaglušena brda i doline, psovka se razliježe po selima i varošima, po kućama i sastancima. Psovka je početak i amen svih djelovanja, jer gjavao, otac psovke, na jeziku psovaoca sjedi; ter, ko na brzim kolima, psovke po svijetu raznosi, truje kuće i komšiluke, polja i livade i svakog, koji čuje i gleda. Psovaoci vrše posao upućenog gjavla, jer kakono sotone u paklu na psovku nagone osugjene, tako su na svijetu kuće psovaocâ, gdje se obnoć, obdan prosiplje psovka bez prestanka, slika i prilika pakla, a usta psovaoca zaudaraju paklenim dahom, jer vrag isti izmišlja i na jezik im donosi one riječi, kojima pogrgjuju sveto Ime Božje.[13] Sablazan, što ju uzrokuju psovaoci smrtonosna je pošast, koja u neograničenoj mjeri širi svoj otrov i uštrcava ga ponajprije u još nevinu krv bijedne omladine; ova kad čuje, da starlji psuju i sama se nauči psovati, te izgubi užas ne samo pred psovkom, nego pred svakim grijehom i kršenjem zakona Božjega i ljudskoga i crkvenoga i državnoga. Odatle proističe ono pomanjkanje štovanja prema najvećem Sucu svih ljudskih djela i nepodmitljivom osvetniku svake nepravde. Kad pak čovjek ne priznaje vlasti Božje nad sobom, onda je prirodno, da će prezirati ljudsku vlast, pa nije čudo, što su se upravo uslijed česte psovke danas raširila po svijetu svaka nepodopština i grdna zločinstva, te da je nastao nemir i nered i prezir svake vlasti. Prema primjeru starijih nauče se i djeca grditi Boga, prije nego li su ga upoznala; netom protepaju prve riječi, već počinju izgovarati grozne psovke proti Bogu i proti Svecima, a to se na žalost opaža kako u gradu tako i na selu; javno psovanje dakle postalo je prava *škola zločina* i svakovrsne pokvarenosti osobito za omladinu. Najžalosnije je pak to, što kad se koja kršćanska duša odluči pokarati i ukoriti takovu razuzdanu djecu, eto ti nesretnih roditelja, da ih brane i ispričavaju, mjesto da ih ukore i kazne; to su vam oni isti nerazumni roditelji, koji i sami psuju, te svojim sablažnjivim primjerom vlastitu djecu privikavaju na psovku. Sjetite se, vi zlosretni roditelji, da ćete umrijeti, i vrijeme što sve ruši, pretvorit će u pepeo i vaše kosti, ali psovke, koje

[11]) I. Kor. 2, 8.

[12]) N. m.

[13]) A. Matas i Propovijedi str. 7.

su od vas naučila vaša djeca, i koje će ići od koljena do koljena, preživjet će vašu jadnu uspomenu i vapit će osvetu pred prijestoljem Božjim.

Psovka je ne samo teška sablazan nego i velika *ludost*. Ta kakovo uživanje i kakovu korist da nagje psovaoc u grgjenju Boga? Ne, u ovom grijehu nema nikakove koristi, nikakove slasti, nikakova dobitka; to je zločin u ime zločina, zlo u ime zla; psovka je obmama, ludost, mahnitost, jer je u istinu znak skrajne mahnitosti htjeti bez ikakova razloga i iz same mržnje zbaciti Stvoritelja s onog prijestolja, pred kojim drhću i ničice padaju Angjeli i Sveci, a čiju slavu pjevaju nebesa; mahnitost i ludost je najveća, kad bez ikakova razloga, bez ikakove naslade i koristi, čovjek, taj bijedni crv zemaljski, koji svakim časom ovisi o Gospodinu Bogu, počinja psovkom crimen laesae Majestatis, zločin povrijede najvišeg Veličanstva!

Što pak da reknemo o teškim *posljedicama* psovke? Sv. *Ivan Zlatousti*, pripovjedajući u Antiohiji, otvoreno je govorio onome puku: Želite li, da vas mine nesreća, a vi se kanite psovke! Budite uvjereni, da dok psovaoci ne prestanu svojim psovkama, vaša će polja, vaši će poslovi vaša će nastojanja ići od dana na dan sve to gore". U istinu teške su štete što psovaoci uzrokuju svojoj otačbini, svojoj obitelji, svojoj duši.

Psovaoci upropašćuju svoj zavičaj, jer pritežuć s neba vrhu sebe teške biče pravde Božje, pritežu ih i vrhu svojih obitelji i sugragjana, kao što uz suho takogjer i zeleno drvo gori. Oni škode svome mjestu, jer općeniti grijeh privlači za sobom i opća pokaranja. Na žalost po mnogim našim mjestima psuje veliki broj osoba, tako te jedan reče, koliko duša, toliko psovaoca, koliko jezika, toliko noževa naproti Bogu naperenih; radi toga ovaj općeniti grijeh Bog kara općenitim bićima, pak se često mogu navesti kao posljedice nesretne psovke i kužne bolesti, kojim liječnici lijeka ne nahode i suše, i mrazi i povodnji, jer po riječima *Zlatoustoga* radi psovke snalaze nas i kuga i glad i potresi. Psovka je nadalje uzrokom da se potresaju i sami *društveni* temelji, jer je Vjera temelj, na kojem se podržava društveni poredak. Vjera pak sastoji u poznavanju, u ljubavi i poštovanju Boga, što psovka na skroz bezobrazni način ruši. Zato razumijemo velikog francuskog kralja sv. *Ljudevita* IX (1215—1270) koji je bio odredio, da se ražarenim gvožgjem probuši jezik psovaoca, jer je bio uvjeren, da će omalovažavanje Gospodina Boga vrlo brzo prouzrokovati prezir i svake ljudske vlasti te potresti temeljima države. Razumijemo i *Justiniana I* (528—565) koji je na smrt osugjivao psovaoce, a onima, koji su prigovarali, da je to odveć teška kazna, odgovorio bi: „Psovka je uzrokom svih općih i osobnih nesreća, ratova, poplava i svih nevolja, koje pritiskaju ovaj nesretni svijet"[14]. Znali su ovi mudri vladari, da ondje, gdje dragi Bog nema više svojih oltara, ni vladari nemaju svoga prijestolja, a zlikovci nemaju više nikakove uzde u zlu, pak uslijed toga nastaje nered i bezvlagje, iz čega slijedi propast čitavih naroda i država. Nijesu li možda psovke proti Bogu i Vjeri, što su se izrekle i napisale zadnjih godina osamnaestog vijeka, pak kroz cijeli devetnaesti i početkom dvadesetog, srušile mnoga prijestolja te Evropu pretvorile u klaonicu svjetskog rata? Nije stoga nikakovo čudo što su psovku osudili najglasovitiji državnici i što su ju zabranili skoro svi zakoni uljugjenih i naprednih naroda. Veliki je bio državnik Juraj Washington (1732—1799). On je jedan od utemeljitelja Republike Sjedinjenih Država sjeverne Amerike. Washington je bio prvi pretsjednik Republike te mu je u znak priznanja po zaključku kongresa bio iza smrti podignut spomenik u glavnom gradu, prozvanom po njemu Washington. On sjegjaše jednog dana za stolom u društvu mnogih svojih časnika. Jednom časniku izbjegne psovka. Washington se začudi, a od snebivanja ispade mu iz ruku nož i vilica, zatim oštrim pogledom ošine ovog časnika i reče mu: „Ja sam mislio, da su svi moji časnici čestite osobe... a Vi nažalost nijeste!

Josip *Verdi* (1813—1901) glasoviti glazbenik, upravljao je jednog dana pokusima neke opere. Za vrijeme kušnje izreče jedan od glumaca groznu psovku. Glazbenik se na to rasrgjen okomi na glumca i reče mu: „Da ste odmah odavle izišli, jer ste vi jedino pseto u ovoj dvorani". Nedavno je u Italiji državna vlast izdala zakon, po kojem se kažnjava globom od 100—300 lira svaki onaj, tko javno psuje ili vrijegja Božanstvo, simbole, vjerske znakove ili uvažene ličnosti vjerske. Svatko, tko na javnim mjestima izlaže štampane

[14]) Codex Iust. Coll. IV. in auth. tit. V.

knjige i slike ili druge predmete nepristojnog sadržaja, biva oglobljen sa 100 do 1000 lira. Takova se kazna primjenjuje i na one, koji na javnim mjestima rabe izraze, što vrijeđaju pristojnost. Otrag malo vremena izišla je stroga naredba admirala komandanta mornarice Američkih Sjedinjenih država, kojom se odredjuje, da mornarički oficiri poduzmu ozbiljne mjere proti psovanja mornara. I u našem novom krivičnom zakoniku bogohulstvo ili psovka kvalificirano je kao zločin, koji se kažnjava zatvorom do godinu dana[15]. Evo ovako kulturni narodi progone groznu psovku. Psovaoc pak najviše upropašćuje *sebe* i *svoju dušu*, jer je psovka grijeh mnogo teži od drugih grijeha. Ako se samo jednom psovkom počinja teški, smrtni grijeh, kako ikad može pomisliti, da će se spasiti onaj zlotvor, koji svaki dan na stotine, a možda i na hiljade psovaka izgovara, koji od kada se na noge podigao na hiljade je psovaka izrigao te možda stotine hiljada puta se pakla dostojnim učinio! Kao što bogoljubna duša, blagosivajući dragog Boga, već na ovom svijetu počne kušati rajske slasti, tako psovaoc, u čemeru grizodušja i duševnog nemira, kuša gorkosti paklenih muka, koje mu zaista nijesu daleko, jer život okorjelog psovaoca dugovječan nije, jer će ga smrt prijeka zadesit i umrijet će, ako se na vrijeme ne svidi, u najzadnjem nepokajanju.

IV. Neumjesne isprike psovaocâ.

Psovaoci vrlo dobro znadu, da je psovka jedna od najtežih uvrjeda, što ih kršćanin može da nanese dragom Bogu, zato se oni običavaju ispričavati na razne načine. Ali sve te njihove isprike su neumjesne i nerazborite, tako da nijedan pametan čovjek, koji je pri zdravoj pameti, ne može ih uvažiti, a još manje može psovke opravdati. Neki vele: Ja psujem i kunem, ali samo iz *navike*, i zla običaja, kao da je manje zlo uvijek zlo govoriti, nego li kadikad zlo reći!? Uzmite slučaj, da razbojnik na sudu, upitan od suca, da li je zločin počinio, odgovori: Jesam borme, ali to meni nije prvi put, ja imam običaj ubit, ukrast, upalit kad god mi se pruži prigoda; što mislite, ne bi li ga sudac teže osudio, ne bi li ga dao smaknuti, da već jednom svijetu ne dosagjuje? Dabome, i to bi bio sasma opravdani pravorijek, jer svaki čovjek, a tim više kršćanin katolik, dužan je po naravnom zakonu sebe popravljati i čupati iz svog srca svaku zlu naviku, osobito pak one strašne navike, koje kao psovka sablažnjuju i zavode bližnjega na grijeh; dapače sv. *Toma Akvinski* dokazuje, da je toliko veći i teži grijeh, koliko je veća sklonost na taj grijeh.[16] Navika nije dakle nikakova isprika, već služi samo na veće osugjenje psovaoca. Može li pak opravdati psovaoca okolnost da u *sržbi i žestini* psuje? Ili možda nije zlo vazda zlo, bilo da se ono počinja u razabranju ili u srdžbi? Koji će čovjek ikad dozvoliti drugome čovjeku, da ga grdi, vrijegja i psuje bez ikakova razloga i samo zato, jer je on ljut i srdit. Kad bi psovaoca netko drugi zaušio, recite iskreno, bi li on to mirno podnio, ako bi ovaj radi opravdanja naprosto rekao, da ga je u ljutini zaušio? Ne bi li mu vratio šilo za ognjilo, ne bi li mu otsjekao: ako si ljut, udri glavom o zid, ali u mene ne diraj? U ljutini, kaže psovaoc, ja Boga psujem, ali megjutim sa svom ljutinom ne će sam sebe nazvati lupežom, ludom ili drugim ružnim kakovim imenom, sebe ne će osakatit, svoje kuće ne će upalit, svog novca ne će razasuti; nije li to dakle više zloća, nego li srdžba i ne psuje li on Ime Božje uprav zato, jer znade koliko krupne i teške psovke izgovara?

Nikakovo je opravdanje i onih, koji tvrde: Ja ne bih nikada psovao, da me moja *djeca* i moje *sluge* ne bi silili da psujem. Znamo, da je mlagjarija lijena na posluh, ali tome je kriv hrdjav uzgoj, jer neznate mlagjemu i služinčadi nešto bez psovke zapovjediti. No strašno se vara, tko misli, da grijehom tako groznim posluh se uči, jer riganjem psovke ne stiče se ljubav, ne krote se srca, već naprotiv psovka ogorčava i razdražuje na prkos i tvrdoglavost. I ako ti dakle misliš, da ćeš psovkom nekoga prisiliti na posluh, znaj da tim ne činiš drugo, već iskrnje učiš, da vrijegjaju Boga, a tebe preziru, jer ludo i bezočno pogrgjuješ Onoga, komu moraju svi ljudi biti podložni i poslušni. Jao i naopako onim obiteljima, u kojima stariji psovkom i kletvom kušaju mlagje prisiliti na posluh! Takove su obitelji na putu rasula. Ali eto ti seljaka, koji veli: Ja psujem i kunem, ali ne baš da uvrijedim svog Boga,

[15]) Krivični zakonik § 162.

[16]) 2, 2, q. 13. art 4.

nego da ukrotim *živinu*, jer prokleto joj ne bilo, ne će da te posluša nit pogje, dok ne zakuneš i opsuješ. Nu, čovječe dragi, živinu ti uzalud moliš i psuješ, jer te ona ne razumije; da se dakle rastrgneš psujuć, ona ti ne će poslušnija postat, stoga je od živine nerazložitiji i lugji svaki onaj, koji na stoku psuje. Napokon neki vele: Mi ne bismo rada psovati, ali te trista zlih prigoda navede, pak ti se izmakne. To je nikakova isprika, jer tko bi bez prigode psovao, taj bi bio gori od crnoga iz pakla, a u prigodi treba upravo kršćanin da se pokaže krepostan, jer da je psovka i korisna, morali bi se je ljudi kaniti, kad je Bogu mrska, a duši štetna.

V. Psovka je znak divljaštva.

Neki drže, kad u godine dogju, da i njima valja početi psovati Boga i Krst, jer tako se i drugi vladaju; mnogi seoski mladići misle, da je u psovki neko junaštvo i da ih svijet više cijeni i da ih se više boji, kad vidi i čuje da i oni znadu Boga psovati. Zaista je to obola zaslijepljenost, jer za psovku nije potrebito ni znanje, ni snaga, ni junaštvo; prostačku psovku može da izreče svaki bedak. Ona je samo znak divljaštva i obilježje neotesanosti i skrajnog neljudstva. Ako je neskladnost i neotesanost prezirati tugja politička osvjedočenja, kako bi moglo biti znakom finog uzgoja i složiti se sa skladnosti, ismjehavanje ili pogrgjivanje vjerskog uvjerenja osoba, dostojnih svakog poštovanja? Ili zar psovaoc ne pogrgjuje ono, što je najsvetije i najčasnije za njegova oca, za njegovu majku, za njegove sestre i braću, za njegovu obitelj, za njegove gospodare, nastavnike i za milijune drugih čestitih osoba, koje vjeruju i uhvaju se u dragog Boga te mu se klanjaju? Zato je s pravom rekao glasoviti uzgojitelj *Aristid Gabelli* (1820—1891): „Psovka je očiti dokaz grubijanštine i neotesanosti, a to je dostatno, da psovaoc izgubi kod uljudnih osoba svako poštovanje". Kako dakle žalosnu svjedodžbu siromaštva o svojoj skladnosti i domaćem uzgoju daju oni naši domaći i gradski ljudi, koji se ubrajaju u inteligenciju, a nijesu kadri deset riječi prosloviti, ako kod toga ne izreku deset ogavnih psovaka, i to ne samo u srditosti, nego i u običnom razgovoru i u šali. Pošten se čovjek mora naprosto udaljiti, jer mu nije moguće izdržati u blizini jednog našeg psovaoca, bogohulitelja i besramnog pogrgjivača svetih osjećaja, osoba i predmeta. Unišla je u naše čiste krajeve pa i u naš skladni Dubrovnik jedna veća doza neke drzovite samosvijesti, jogunluka i prkosa; nekog zaista nekulturnog i prezira vrijednog azijatstva, bušmanstva i hotentotstva, koji se ispoljava u prostačkom govoru i bezobzirnom psovanju Imena Božjega, Majke Božje i Svetaca.[17]) Istinito je dakle kazao August Alfani (r. 1784); „Čujete li koga da psuje, slobodno recite, da je takav čovjek neotesan; jer ne ćete nikada biti čuli, da psuje osoba istinski učena i uzgojena".

VI. Teške kazne protiv psovke.

Što pak da Vam rečem, premili vjernici, o kaznama protiv psovke i psovaoca? One su spravne kao za nijedan drugi grijeh, a i grozne su. Ovako se Svevišnji preko Izaije proroka prijeti psovaocima: „Jao griješnim narodima, narodima ogrezlim u bezakonju, sjemenu zlikovačkom, sinovima pokvarenim, koji ostaviše Gospoda, opsovaše Svemogućega, te mu okrenuše legja ... Opustjet će njihova zemlja, u pepeo bit će pretvoreni njihovi gradovi, posjedi njihovi biti će uništeni"[18]). Bog pripusti, da Senaherib kralj porobi hram Salamunov, ali kad objesno stade psovati Ime Božje, porazi mu osvetitelj angjeo vojsku od 185.000 vojnika, a Senaherib, vrativši se u u Ninive, bijaše umoren od vlastitih sinova.[19]) I ne čudite se tomu, jer Gospod je kazao izraelskomu narodu ove strašne riječi: „Tko opsuje Ime Gospodnje, neka se pogubi; kamenjem da ga zaspe sav narod, bio to domorodac ili došljak. Ko pohuli ime Gospodnje, neka se pogubi"[20]) Nije rekao: Neka bude, proboden, obješen ili strmoglavljen. Ne! Kamenovan neka bude, naredio je Gospod, i to kamenovan od čitavog naroda — kao da je htio Bog kazati, da je psovka stvar, nad kojom se zgraža sva javnost, jer izazivlje osvetu Božju nad čitavim narodom.[21] Smrt pak psovaoca prizor je neopisivo grozan, jer ove izrode ljudskoga roda obično čeka očajna smrt, kako

[17]) Vrhbosna br. 12 god. 1937.
[18]) Iz. 1, 4—7.
[19]) 4 Kr. 19.
[20]) III Mojs. 24, 16.
[21]) Opeka: Knjiga Postave I, str. 102.

ćemo Vam pokazati na primjerima nekolicine ljudi, koji na žalost još uvijek uživaju kod lakoumnih kršćana nezasluženu spomen. Takovi površni katolici lako se dadu zavesti od lijepog stila, kojim su oni nesretnici napisali svoja pogubna bogohulna djela, a ne paze na otrov bezbožnih i nemoralnih načela, što se u onim djelima pod krasnim oblikom krije, pak sami taj otrov usisavaju i drugima ga pružaju.

Kako je poznato, *Voltaire* (1604 — 1778) je bio na čelu protukršćanske struje osamnaestog vijeka, napadao je na najbesramniji način sv. katoličku Crkvu, ali na času smrti je izgledao kao nekakav bijesni čovjek i umrô je u najvećem očaju. Ivan Jakov *Rousseau* (1712—1778) bio je bezbožac, on je otac i pokretač današnjeg bezbožnog uzgoja, koji u školi isključuje Boga i vjerski odgoj, i *Renan* (1813—1892) koji je velikom lakoumnošću i zlobom nastojao zanijekati Božanstvo Isusu Kristu, umriješe u najgroznijim mukama. Emil *Zola* (1840—1902), koji je napisao toliko bistidnih romana te se je usudio svojim blatnim perom napasti bezgrješno začetu Majku Božju, umro je zadušen.[22]) Takov je eto svršetak bezbožnjaka i bogopsovaoca. Ima pak sijaset primjera, gdje je pravedni Bog psovku na mjestu kaznio, udarivši psovaoca gromom, kao što se je dogodilo 20 juna 1905 u mjestu *Assadu* u Magjarskoj; ili psovaocu dar govora pretvorio u lajanja pseta, kao što se je zbilo u mjestu *Bruyères* u Francuskoj, što nam je pripovjedio i zapisao Arsenije *Houssaye* (1815—1896), francuski književnik. Ovo su kazne vremenite protiv psovke a što će tek biti onkraj groba, u vječnosti? U sv. Pismu čitamo: Bog će izreći proti psovaocu ovu osudu: „Ne osugnjem te ja, već te osugjuju tvoje vlastite usne, one iste usne, kojima si se usudio, huliti na nebo, one ćete osuditi; one su tražile proklestvo, i evo se to proklestvo odaziva tvom pozivu"[23]); a u knjizi Tobije se kaže, da će biti prokleti oni, koji preziru Boga, i osugjeni svi, koji ga hule.[24]) U knjigama N. Z. veli Duh Sveti: Gle dogje Gospod s tisućama svetih svojih, da učini sud nad svima i da pokara sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela, kojima bezbožnost činiše, i za sve drske riječi (psovke), koje bezbožni grješnici govoriše protiv Njega (Jud. 16).

VIII. Zaključak.

Bogoljubni vjernici! U pramzorje rane zore hvalu pjeva Bogu pijevac navjestitelj dana; Njemu u prostoru čistog zraka jutarnje hvale uzdava mila slavulj ptica; Njega uz granuće žarkog sunca slave bijeli ljiljani poljski i rumene ruže perivoja; Njega u podne urnebesnom rikom uzveličaje kraljevski lav pustare, a pod večer pozdravlja bijeli mjesec srebrenim zrakama. U mraku noćnome Boga ispovjedaju tisuće i tisuće žarkih svjetova, štono skladno kolo vode ispod modre nebeske tvrdine. More u bučnom talasu i rijeke u vratolomnu slapu i oganj u buktećem žaru i gore visoke i litice ljute i dubrave guste i sve što morem plovi i što zemljom gmiže i što zrakom leti sve po svoj način u očitom i tajnom skladnom romonu blagosljivlja Ime sveto Božje. Ono Ime, kome Svet, Svet, Svet pjevaju deveteri nebeski kori; Ime strahovito, pred kim drhću pakleni jazovi; Ime spasonosno, koje širom svijeta od naroda do naroda raznesoše apostoli, koje potocima rumene krvi ispovjediše mučenici, koje oštrinom pokore proslaviše Ispovjednika bijele čete, koje miomirisnom čistoćom okadiše ista kola djevica. Ali dok ispod svoda divnoga nebeskog Jeruzolima razliježu se složne hvale, što svome Stvoritelju sva stvorenja bez iznimke daju, ori se jedan hrapavi glas, što se od sklada vasione luči i razbija skladni zvuk neba i zemje. Taj bogumrski užasni urlik, što iz blatnih zemaljskih nizina k nebu se diže pod oblake i čak do prijestolja Boga Previšnjega prodire, jest psovka, što se izvija iz pokvarenog srca psovaoca.[25]) Ova poslanica eto vam je zorno predočila, što je psovka i psovaoc. Psovka je grdna paklena aždaja, koja svijetom kruži, na vremenitu i vječnu propast čovjeka, a psovaoc je izrod ljudi i svemira, zvijer preljuta, jedan ris srditi bez srca i razuma. S toga vam upućujemo poziv apostola narodā: „Blasphemia tollatur a vobis", psovke i psovaoca neka nestane megju vama.[26])

Nikakov trud neka Vam ne bude pretežak u radu oko iskorenuća ovog teškog poroka našeg

[22]) Pulišić: Poslanice str. 290.
[23]) Job 15. 6.
[24]) Tob 13. 16.
[25]) Matas: Propovijedi str. 2.
[26]) Efez. 4, 31.

naroda. Združimo se u križarsku vojnu proti ovom paklenom grijehu. Svaki od nas, neka bratski opomene i ukori psovaoca; na glas psovke recite srcem i jezikom: Blagoslovljen budi Bog, blagoslovljeno njegovo sveto Ime, hvaljen Isus! Začlanite se u društvo Apostolat Molitve, a osobito u Vojsku Srca Isusova i Djevojačka Društva Srca Isusova, koja su u svetim misijama nedavno organizovana u svim župama naše biskupije. Milostinjom, pokorom, molitvom i primanjem sv. Sakramenata, a napose sv. Pričesti, dajmo zadovoljštinu uvrijegjenom Veličanstvu Božjemu i presv. Srcu Isusovu, radi uvrjeda nanešenih Mu psovkama. Zrak, što ga udišemo zasićen je mikrobima gjavolskog govora, kako psovku nazivlje poznati prirodoznanac Lioy, stoga moramo podvostručiti naš rad protiv ovog zločina. Pazimo i nadzirimo osobito našu omladinu, uzgajajmo ju u strahu Božjemu i sramu ljudskome; čuvajmo se, da ju za žive oči ne sablaznimo psovkama. Upisujte, roditelji, svoju djecu u dobra vjerska i katolička društva, gdje će se naučiti pobožnosti, poslušnu, skladnosti i ljubavi prema svom narodu. Poradimo svi skupa sa gospodinom gradonačelnikom i ocima grada sv. Vlaha, da osim igrališta za malu djecu, koja već postoje, ostvarimo *dječja igrališta* takogjer za *odraslju djecu* i da se ta povjere strukovnjacima u odgoju razuzdane i zapuštene djece, sinovima sv. Ivana Boska: OO. Salezijancima; tada će prestati i današnja raspojasanost djece, i psovke megju omladinom, koje nam danomice tako strašno ranjavaju srce i parаju uši. Riječ u jednu: iskorenimo psovku! Blagoslov Boga svemogućega Oca † i Sina † i Duha Svetoga † sišao vrhu Vas i prebivao vazda. Amen.

Dano iz Naše Biskupske Residencije

Dubrovnik, dne 26 februara 1936.

† JOSIP M., Biskup s. r.

† Don Ivo Fabris

poč. kanonik i župnik Predgrađa dubr.

U četvrtak, dne 27 II. nenadano je preminuo župnik župe sv. Andrije na Pilama preč. Dn Ivo kanonik Fabris. Vijest, koja je gragjanstvu najavljena zvonjenjem zvona crkve sv. Andrije i katedrale, svakoga je iznenadila, jer ga se je par dana prije vidjelo da celebrira pri blagoslovu drugog dana 40 satnog klanjanja u crkvi Isusovačkoj. Odlični pokojnik bio je omiljela ličnost u gradu, u komu je uzorno vršio dugogodišnju dušobrižničku službu.

Vrli pokojnik se je rodio u Trpnju 8. XII. 1862, ali kako je izgledao nitko nije mogao da pomisli, da je zagazio već u 74 godinu života. Gimnaziju je izučio u dubrovačkom sjemeništu (1875-82) pod upravom čč. O. O. Isusovaca. Bogoslovne nauke učio je u Zadru te je bio zaregjen za svećenika 21. sept. 1885. Kako je bio skroman nitko se nije sjetio ni njegovog srebrnog ni zlatnog jubileja misništva. Prvu je svoju službu vršio za 12 godina u Vrućici na Pelješcu do god. 1895, kad ga je blagopok. biskup Dr. J. Marčelić upoznavši njegove vrline pozvao u Dubrovnik za tajnika bisk. kurije. Tu je službu revno i tačno obavljao sve do god. 1904. kad je 30. VIII. bio imenovan župnikom sv. Andrije na Pilama gdje je ostao sve do svoje smrti za 32 godine, tako te je služio u Dubrovniku za 40 godina. Kao nagradu za svoj rad i uzoran život bio je imenovan 1905 počasnim kanonikom stolnog kaptola u Dubrovniku, ali još veću nagradu nadamo se da je primio od Velikog Svećenika Isukrsta za svoj rad u vinogradu Gospodnjem za punih 50 godina.

Uz ove svoje glavne službe radio je i u mnogim drugim svećeničkim službama. Za više godina bio je kateketa na mjesnoj nautici, ispovjednik u zavodu Službenica Milosrgja na Pilama, prosinodalni sudac i ispitatelj, član uprave Popovskog Zbora, izvjestitelj svećen. konferencija za dekanat korčulanski, delegat za disciplinu u bisk. sjemeništu, predsjednik dijec. odbora za euh. kongrese, dijec. predsjednik svećenika klanjalaca, član sveć. Marijine kongregacije itd.

Pokojnik se je u velike brinuo za svoju crkvu Maticu sv. Andrije na Pilama. Uvijek je nastojao, da joj koji novi nakit dobavi. Poslije rata nabavio je od firme Cukrov u Splitu krasna zvona, jedna od najboljih u našem gradu. Započeo je prošle godine i radikalni popravak crkve, ali radi nestašice sredstava nije mogao da radnju dovrši, što mu je mnogo briga zadavalo. U to ga je nenadno i smrt zatekla, a da crkva još nije popravljena te se parokijalne funkcije vrše u crkvi č. Službenica Milosrgja na Pilama.

Moramo istaknuti još jednu značajku dobrog pokojnika. God 1919. umro mu je u Trpnju brat Oreste, krojač ostavivši udovicu sa sedmero neoskrbljene djece, petero muških i dvije ženske. On se je žrtvovao da ih svih što bolje uzgoji te je u tom i uspio. Ostao je pravi brat i živućem bratu i trima sestrama i njihovim sinovima. A i siromasima rado je utrô suzu i pomogao koliko je mogao svakoga, a osobito one, koji bi se posvetili svećeničkom zvanju. Pri svemu tomu držao se je one evangjeoske: nek nezna ljevica, što čini desnica tvoja. U pismima svojim svakomu je znao dati dobar savjet, te su se mnogi njemu obraćali kao svomu ocu i starijem bratu.

Za pokojnikom su izdali osmrtnice: brat Dinko Fabris, kasac. sudac u m. nastanjen u Splitu za se i ostalu svojtu, dubrov. stolni kaptol i svećenstvo, Popovski Zbor, Bratstvo sv. Andrije, Bratstvo presv. Sakramenta, Treći red sv. Frana, Hrvat. Kul. društvo »Napredak«, Ogranak Braće Hrvat. Zmaja, Hrvat. Pjev. Društvo »Gundulić«, Hrvatski Radiša, »Dub«.

Dne 29. II. obavljen je veličanstveni sprovod iz župske kuće sv. Andrije do katedrale. U sprovodu su uz svećenstvo i redovnike išla Bratstva te školska djeca s Pila, Ploča i Bosanke, predvogjeni „Gundulićevom" muzikom, te veliko mnoštvo naroda. Nakon zadušnica. koje je otslužio preč. Don Niko kan. Gjivanović, voditelj sprovoda a pjevao Crkv. Pjev. Zbor, preuzvišeni je podijelio svečano odriješenje. Na to je sprovod krenuo do Boninova praćen od klecanja zvona sa crkava u gradu i na Pilama. Na Boninovu se je nakon konačnih molitava oprostio od pokojnika g. prof. Jakov Carić lijepim sonetom. Mrtvo je tijelo zatim otpraćeno u Gruž do parobroda, da bude preneseno u rodni Trpanj i pokopano u obiteljsku grobnicu. U Trpnju mu je takogjer priregjen veličanstven sprovod sa strane njegovih mješćana, koje je u velike zadužio svojim nesebičnim i požrtvovnim zauzimanjem. U župnoj crkvi u Trpnju otslužene su svečane zadušnice, iza kojih održaše žalobne govore velč. gg. Dn Dinko Šuljaga, župnik u miru i Dn Ante Makjanić. Sprovod je obavljen po podne na trpanjsko groblje gdje se oprostiše od zaslužnog pokojnika gg. Dr F. Senko Niko i Mato Mrčić prvi u ime Trpnja, drugi u ime preč. Dn N. Subotića, a treći u ime općine.

Ave anima pia! R. in p.!

Za praksu.

Oprosti za duhovni pohod Presvetom Oltarskom Sakramentu i za pohod Božjeg Groba. Udlukom Svete Penitencijarije Apostolske od 12 aprila 1935 (Acta Apostolicae Sedis, 1935, str. 169 – 170) Sv. Otac Papa Pio XI udijelio je *oprost od pet godina* onima koji radi razloga neovisnih o njihovoj volji, u nemogućnosti da lično pohode Presveti Oltarski Sakramenat *pohode ga duhovno* te izmole pet puta „Oče naš", „Zdravo Marijo" i „Slava Ocu" Isusu u Oltarskom Sakramentu, a jedan put „Oče naš", Zdravo Marijo" i „Slava Ocu" po nakani Sv. Oca Pape. Ovaj oprost može se dobiti svaki put kad se na ovaj način, barem skrušenim srcem, izvrši ovaj duhovni pohod; a *potpuni oprost*, pod običnim uvjetima, jedan put na sedmicu, ako se u istim okolnostima obavi svaki dan pohod te vrsti.

Odlukom Svete Penitencijarije Apostolske od 20 maja 1935 (Acta Apostolicae Sedis, 1935, str. 277) Sv. Otac Papa Pio XI udijelio je *oprost od petnaest godina* onima koji kroz dva dana Velike Sedmice, kad je Presveti Oltarski Sakramenat sahranjen u tako zvanom Božjem Grobu, pobožno ga pohode, te, barem skrušenim srcem, izmole pet puta „Oče naš", „Zdravo Marijo" i „Slava Ocu" u dužnu zahvalu radi ustanovljenja Presvetog Oltarskog Sakramenta, i jedan „Oče naš", „Zdravo Marijo" i „Slava Ocu" na odluku Sv. Oca Pape; a *potpuni oprost* jedan put u prvi i drugi dan, ako se, osim pohoda i molitve kao gori ispovjede, i pričeste.

Službeni dio.

Za dubrovačku biskupiju.

Br. 1896/35.

Propisi o postu i nemrsu za god. 1936

U smislu kan. 1250—1254 Crkv. Zakonika o postu i nemrsu, te prema posebnim oblastima sv. Stolice, udijeljenim Dalmatinskoj Crkvenoj Pokrajini otpisom S. Kongregacije Koncila od *6. XII. 1935 Br. 5165/35* odregjujemo za Našu biskupiju kako slijedi:

I. **Posni dani sa nemrsom,** u koje je zabranjeno jesti meso i mesnu hranu, a dozvoljen je bijeli smok (jaja, mlijeko, sir, maslo i t. d.) i svaka masna začina te se smije samo jedamput na dan jesti do sitosti na glavnome obroku, jesu:

a) Prvi dan Korizme (Čista Srijeda).

b) svi korizmeni Petki i Subote, megju koje spada i Velika Subota do podne.

Mjesto u Subotu kroz korizmu može se post i nemrs obdržavati u Srijedu osim Čiste Srijede, koja je uvijek dan posta i nemrsa, te Velike Subote.

c) Sve kvaterne Srijede, Petke i Subote u godini.

d) Vigilije *Božića,* Duhova, Velike Gospe i Svih Svetih.

II. **Posni dani bez nemrsa** u koje je dozvoljena svaka mrsna i nemrsna hrana (meso, juha od mesa, bijeli smok, masna začina), ali samo na jednom dnevnom obroku do sitosti, jesu: *svi dani u Korizmi,* osim gori spomenutih pod a) b) i c).

III. **Dani samog nemrsa,** bez posta, u koje je zabranjeno samo meso i juha od mesa, a dozvoljena je svaka druga hrana pa i masna začina jesu *svi obični Petki u godini,* koji nijesu označeni kao post i nemrs.

U gori spomenute posne dane (pod br. I. i II.) osim glavnog obroka, na kojem se smije samo jedamput na dan jesti do sitosti, dopušteno je i po jedan manji obrok u jutro i uvečer. Glavni se obrok u posne dane može po volji uzeti o podne ili u večer, kako je komu zgodnije.

U dane posta u Korizmi, kada se može jesti meso na objedu, dozvoljeno je meso i pri manjem obroku t. j. na večeri.

Oni koji primaju hranu iz pučkih kuhinja, menzâ, javnih restauracija i gostione dužni su obdržavati post naime mogu jesti jednom dnevno do sitosti, kao i ostali, dočim obični nemrs dužni su obdržavati samo u sve Petke, na Čistu Srijedu i na Badnji dan.

Oni koji putuju parobrodima, željeznicom i slično dužni su postiti kao i ostali, dočim su obvezani na obični nemrs samo na Čistu Srijedu, u sve kvaterne Petke, na Veliki Petak i Badnji dan.

Dopušteno je u posne dane, u kojim je dozvoljeno mrsenje, jesti na istom obroku meso i ribu.

U Nedjelje i zapovjedne blagdane nema posta i nemrsa.

Na Veliku Subotu o podne prestaje nemrs i post.

Post i nemrs ne prenosi se na predidući dan, n. pr. u subotu, ako bi slučajno padala koja posna vigilija u Nedjelju.

U onim mjestima, gdje se svečano svetkuje koji od ukinutih blagdana ili koji blagdan bogoljubnosti, ako ovi dani padaju u dane nemrsa, a teško je vjernicima tog dana nemrsiti se, dotični dušobrižnici, cijene li shodnim, mogu se *pravovremeno, ne brzojavno obratiti na ovaj Ordinarijat,* koji može u ovakim slučajevima dati, *per modum actus,* otpust od *nemrsa,* izuzam Čiste Srijede, Velikog Petka i Badnjeg dana.

Za druge pojedine slučajeve upućuju se mp. dušobrižnici na kan. 1245 § 1. imajući u vidu pri tomu kan. 84. § 1. Crkvenog Zakonika.

Crkva, kao naša ljubezna majka, ublažila je post prama današnjim prilikama vremena, ali želi, da se vjernici drže *duha posta,* koji — kako se svaki dan čita u sv. Misi — „vitia comprimit, mentem elevat". Nastojat nam je, da svladamo svoje neuredne strasti i molitvom uzdignemo svoju pamet k Bogu, te vršimo vazda dobra djela, napose da dijelimo zadužbinu za siromahe. Ko bi bio u stanju, da opslužuje propisane poste strožijim načinom, kako se je nekada činilo, slobodno mu je to i danas vršiti; napose pak vjernicima preporučujemo, iako prema indultu sv. Stolice nije dužnost, da se uzdrže od hrane bijelog smoka na Veliki Petak, noći Gospe Velike i na Badnji dan; steći će tim dapače veću zaslugu kod Boga. — O svemu ovom neka mp. dušobrižnici pouče svoje župljane.

Od Biskupskog Ordinarijata

U Dubrovniku, dne 15. februara 1936.

† JOSIP M., Biskup.

Ad. Num. 373/36.

Lex dioecesana.

Intentare alicui sive sacerdoti sive saeculari personae causam in foro saeculari, quisque ex sacerdotibus hoc sibi prohibitum esse sine speciali Ordinarii permissione, sciat. (Acta et Decreta Synodi Dioecesanae Ragusinae A. D. 1900, p. 117, n. 9, alin. 3)

Hanc legem non observantes canonicas poenas incurrent.

Ab Ordinariatu Episcopali

Dubrovnik, die 29. Februarii 1936.

† JOSEPHUS M., Eppus.

Za kotorsku biskupiju.

U smislu kanona 1250.-1254. Crkv. Zak. o postu i nemrsu vrijede ovi propisi:

1. Propis o nemrsu zabranjuje jesti meso i mesnu juhu, a dozvoljava bijeli smok: jaja, mlijeko, maslo itd. U dane nemrsa dopušteno je jelo začinjati mašću.

2.) Propis o postu naregjuje, da se smije samo jedamput na dan jesti do sitosti na glavnom obroku, ali se dozvoljava, da se može uzeti i po jedan manji obrok u jutro ili u večer, kako je komu zgodnije.

Dopušteno je i u posne dane, u kojima je dozvoljeno mrsenje, jesti na istom obroku meso i ribu.

3.) Nemrs bez posta propisan je svakog petka u godini.

4.) Nemrs i post zajedno propisani su na Čistu Srijedu (prvi dan korizme), u sve petke i subote u korizmi, u kvaterne srijede, petke i subote, noći Duhova, Velike Gospe, Svih Svetih i na Badnji dan.

Na veliku Subotu o podne prestaje post i nemrs.

5.) Post bez nemrsa ima se obdržavati u ostale dane u korizmi.

6.) U nedjelje i u zapovjedne blagdane nema ni posta ni nemrsa.

7.) Propis o nemrsu obavezuje sve vjernike, koji su navršili sedmu (7) godinu života pa naprijed do njihove smrti.

Propis o postu t. j. o jednom samom obroku do sitosti na dan u posne dane obavezuje sve vjernike, koji su navršili 21 godinu, a nijesu još stupili u 60-tu godinu.

Obzirom pak na skupoću i na teške prehrambene prilike, na temelju zakona 1245. C.Z. i posebrog ovlaštenja Sv. Stolice udijeljena reskriptom sv. Kongregacije Koncila od 6. XII. 1935. g. Br. 5165. podijeljujem vjernicima u biskupiji u pogledu gornjih općih propisa o postu i memrsu za vrijeme do korizme 1937. ove olakšice:

a) U korizmi neka se obdržava propis o nemrsu na Čistu Srijedu, na kvaternu srijedu, u sve petke, na kvaternu subotu i na Veliku Subotu do podna.

b) U sve ostale dane u korizmi mogu se i u večer jesti mrsna jela.

c) Koji primaju hranu u gostionama ili iz mense, dužni su na obdržavanje nemrsa samo na Čistu Srijedu na kvaterni petak u korizmi, na Veliki Petak i na Badnjidan.

d) Koji putuju brodovima (parobrodima) ili željeznicom, dužni su obdržavati zakon nemrsa samo na Veliki Petak i na Badnjidan.

Ova okružnica neka se s oltara vjernicima pročita i protumači. Crkva, kao naša ljubezna majka, ublažila je post prema današnjim prilikama vremena, ali ko bi bio u stanju, da opslužuje post strožim načinom, slobodno mu je to i danas vršiti, steći će tim dapače veću zaslugu pred Bogom. Ko se posluži ovim oprostom, neka na drugi način nadoknadi dobrim djelima naročito milostinjom siromasima i za druge dobre i plemenite svrhe.

Napokon se javlja, da dozvolom Sv. Stolice započimlje vrijeme za uskrsnu sv. Pričest u ovoj biskupiji prvom nedjeljom korizme (1. marta) te traje do nedjelje Presv. Trojsta (7. juna).

Od Biskupskog Ordinarijata

Kotor, 14. februara 1936.

Gen. Provikar: I. Stiepčević

VIJESTI

Iz dubrovačke biskupije.

Enciklika „Ad catholici sacerdotii." Ovu prevažnu encikliku, koju je sv. Otac Papa Pijo XI kao božićni dar upravio svim katoličkim biskupima cijeloga svijeta, donijet ćemo u našem listu u slijedećim brojevima, da je tako uzmogne svaki svećenik i klerik ne samo pročitati, nego je proučavati i u život provagjati.

Na Novu Godinu preuzvišeni biskup je otslužio pontifikalnu asistenciju na svečanoj Misi u 10 sati, koju je otpjevao preč. Dum. Ivo kan. Božić, generalni vikar i dekan Stolnog Kaptola. — Popodne u 6 sati održan je u katedrali saziv Duha Svetoga sa pontifikalnim blagoslovom.

Svagdano klanjanje presv. Sakramentu. Dopustom Crkvene vlasti ČČ. Službenice Milosrgja na Pilama uvele su od 1. januara g. 1936 svagdano klanjanje presv. Sakramentu za tri sata dnevno od 4 — 7 sati popodne u crkvi iste Družbe. Klanjanje završuje uvijek svečanim blagoslovom. Ovoj pobožnosti mogu sudjelovati i vjernici, pa su u tu svrhu crkvena vrata za vrijeme klanjanja otvorena. I uistinu ova je pobožnost naišla na lijepi prijem kod vjernika, jer je broj klanjalaca svagdano bio sve veći kroz ova dva mjeseca. Bilo na duhovno dobro i napredak Dubrovnika!

Proslava imena Isusova obavljena je u Nedjelju, dne 5.I. o. g. u katedrali. U 10 sati svečanu sv. Misu otslužio je preč. Dn Ivo kan. Božić; popodne u 5 sati izloženo je Svetotajstvo, a u 6 sati mp. O. Markolin

Padovan, dominikanac, izrekao je prigodni govor, za kojim je slijedio blagoslov sa Presvetim.

Na blagdan Bogojavljenja preuzvišeni je biskup otslužio u katedrali u 10 s. svečanu pontifikalnu Misu, i izrekao prigodnu homiliju te podijelio apostolski blagoslov. Preko Mise pjevao je Crkv. Pjev Zbor — Popodne u 6 sati propovjed o Misijama i sv. Djetinstvu izrekao je mp. O. Markolin Padovan, dominikanac.

Zavjetna procesija sa Drvom sv. Križa radi oslobogjenja od kuge godine 1691 održana je u katedrali na godišnjicu dne 9.I. o. g. Prisustvovali su mp. Dominikanci i Franjevci.

Proslava sv. Vlaha obavljena je i ove godine zanosno pod upravom festanjula gg. pom. kap. Mirka Ucovića i Nikše Gozze, pravnika, a prama tradicionalnom programu.

Za svečanog Trodnevlja u svečevoj crkvi držao je veoma aktuelne i duboke govore vrli propovjednik mp. O. Venceslav Dr. Bandera franjevac prikazavši sv. Vlaha uzornim poborniком kršćanske istine, junaštva i slobode.

Uoči sv. svečanosti, na Kandeloru, iza kako je svečano na Orlandu podignut bijeli barjak sv. Vlaha, preuzv. biskup je otslužio u katedrali svečanu Večernju uz veliku asistenciju klera. Preko Večernje Crkv. Pjev. Zbor izveo je ovaj program:

1. Dentella: „Domine ad adjuvandum“ (mj. zb.) 2. „Dixit Dominus“ (koral). 3. Perosi: „Confitebor tibi Domine“ (mj. zb.). 4. „Beatus vir“ (koral). 5. Perosi: „Laudate pueri Dominum“ (mj. zb.) 6. „Laudate Dominum omnes gentes“ (kor.) 7. Lederer: „Salutis aram Blasius“ (mj. zb.) 8 Tosi: „Magnificat“ (mj. zb.) 9. „Ave Regina coelorum“ (koral, žen. zb.), Psalme pod br. 2, 4 i 6 te antifone pjevaju franjevački klerici pod upravom mp. O. Dr. A. Matijevića.

Precizna i umjetnički dotjerana izvedba Crkv. Pjev. Zbora naišla je na opće priznanje dubrovačke i strane publike, koja je napunila katedralu.

U večer je u svečevoj crkvi u 7.30 sati ispjevana svečana Jutrenja.

Na dan svečanosti, iako je bilo kišljivo vrijeme, stiglo je do 50 barjaka iz okolice sa dosta lijepim brojem naroda, pa je i čitav program potpuno izveden. — Nakon svečanog dočeka barjaka i svečane Mise u svečevoj crkvi, preuzvišeni je biskup otslužio svečanu pontifikalnu Misu u katedrali.

Pri ulazu preuzv. biskupa u katedralu C. P. Zbor ispjevao je „Ecce sacerdos magnus (mj. zb. 3 korna i harmonij) od Treschа, a preko Mise ispjevao je Griesbacherovu: Missa in hon. S. Benedicti (za mj. zb., orhestar i harmonij). Na ofertoriju izveo je himnu „Salutis aram Blasius“ od Vrutickog za mješ. zbor, orhestar i harmonij. Sve izvedbe prvoklasne i dotjerane služe na čast vrlom i požrtvovnom Crkv. Pjev. Zboru i njegovom neumornom vogji g. Antunu Gjivanoviću. — Poslije Pontifikala slijedila, je svečana procesija sa svečevim Moćima iz katedrale, glavnim gradskim ulicama, pa kroz Svečevu crkvu natrag u katedralu. Procesiji su učestvovali uz svjetovni i redovni kler i g. podban Jevtić, sreski načelnik g. M. Vuković i gradonačelnik g. R. Bracanović Na koncu procesije barjaci su se u katedrali poklonili sv. Moćima, preuzv. biskupu i vlastima, a na blagoslovu četa vojnika je ispalila salvu. — Popodne nakon odigrane tradicionalne tombole pred Orlandom ove je godine u programu svečanosti uvedena nova tačka: natječaj narodnih nošnja, koji je lijepo uspio te je razdijeljeno nekoliko nagrada u novcu. Nakon toga barjaci iz okolce su svečano otpraćeni muzikama pošto su pozdravili svečev Hram, Općinu i preuzv. Biskupa. U 5. sati preuzv. biskup je otslužio u crkvi sv. Vlaha svečanu večernju, koja je ispjevana koralno, a zatim je slijedio pontifikalni blagoslov. Obe večeri svečanosti bila je umjetnički osvijetljena električnim žaruljama crkva sv. Vlaha, zvonik i Sponza. Radi kišovita vremena muzike nijesu mogle izvesti najavljene koncerte, već su samo marševima pozdravili Svečevu Crkvu.

Na Gorici sv. Vlaha dne 9. II. popelo se veliko mnoštvo naroda iz grada i okolice prateći barjake, jer je vrijeme bilo da nije moglo biti bolje. U svečevoj kapeli župnik Gruža preč. Don Gjuro Krečak otslužio je sv. Misu i održao zgodni govor.

„Večer sv. Vlaha“. „Katoličko Društvo Bošković“ priredilo je ovu tradicionalnu večer na 10.II. 1936. Gosp. prof. Jakov Carić deklamovao je živo i zanosno svoje pjesme iz ciklusa „Pod barjakom sv. Vlaha“. gg. Dr. J. Šlaus, I. Horak, M. Šapro i T. Koch izveli su umjetničkom dotjeranošću „Amerikanski kvartet od Dvoržaka. Zatim je preč. Don V. Lisičar održao sočno četvrtsatno predavanje: Dubrovački dvor, prikazavši postanak i razvoj ove monumentalne zgrade prigodom 500 godišnjice njenog početka gragjenja. Večer je završila aktovkom iz dubrovačkog života od g. Vlaha Turčinovića: Čestitka gosparu Vlagju, a uspješno je izvedena od vrijednih diletanata g. V. Turčinovića, ggje L. Vetma, gg.ca M. Batistić, N Stambuk i L. Marteleti. Sveusve bila je to ugodna poučno-zabavna večer!

Proslava Papina dana. Dne 16. II. 1936 svečano je proslavljena godišnjica krunisanja sv. Oca Pape Pija XI u cijeloj biskupiji. — U Dubrovniku je toga dana preuzvišeni biskup otslužio svečanu pontifikalnu Misu u 10 sati i izrekao prigodni snažni govor, a iza Mise ispjevao „Tebe Boga hvalimo". Preko Mise klerici su ispjevali „Laudes regiae" a inače pjevao je Crkveni Pjevački Zbor. Službi Božjoj su prisustvovala sva katolička društva i predstavnici vlasti. U 11 sati preuzvišeni je u svom dvoru primao čestitke za sv. Oca koje su došli izraziti preč. Kaptol sa svećenstvom, redovničke starješine, te predstavnici vlasti i katoličkih udruženja kao i mnoge brojne ličnosti, megju kojima i narodni zastupnik g. Roko prof. Mišetić i gradonačelnik g. R. Bracanović. Gundulićeva muzika je obišla gradom svirajući te je pred biskupskom palačom izvela nekoliko komada, dok je preuzv. biskup primao čestitke. — U večer je Mjesno Vijeće Katoličke Akcije priredilo u dvorani društva „Bošković" uspjelu akademiju. Pred okićenom slikom sv. Oca na pozornici Crkveni Pjev. Zbor ispjevao je „Papinsku himnu" od Škroupa. Zatim je izrekao proslov g. B. Mulan, Domagojac, a g.ca S. Šoša, domagojka deklamovala je pjesmu I Lendića: Piju XI. Na to je g.ca Miss Elizabeth Barten, engleskinja, izvela na čelu „Reverie" od Geltermanna. Slijedilo je odlično predavanje veleuč. g. Dr Bučića Dn Iva: Papinstvo princip vjerskog, kulturnog i socijalnog jedinstva, pa efektna deklamacija domagojca St. Stražičića: Petru u Piju od F. S. Milovanova. Zatim je g. prof. Dr J. Šlaus pružio krasan umjetnički užitak izvagjajući na svomu violinu praćen od g. Ma Vruticky na klaviru dvije tačke i pobrao buru aplauza. Kao zadnju tačku Križari su u svom prvom nastupu u Dubrovniku izveli u dobroj igri Matijevićev igrokaz u 3 čina: „Živio Papa!" — Na koncu svega preuzv. je biskup zahvalio svima prisutnima na iskazima ljubavi, odanosti i vjernosti sv. Ocu i pozvao sve da kliknu trokratni: „živio!" — Dvorana je bila premalena da primi svu mnogobrojnu publiku, koja je posjetila akademiju; a uz ostale ličnosti prisustvovali su joj i g. Roko prof. Mišetić, narodni zastupnik i gosp. Rugjero Bracanović, gradonačelnik.

Akademije za proslavu Papina dana održalo je i župsko vijeće Katoličke Akcije *u Gružu* dne 9. II. o. god., u *Čilipima* vjerska društva sa Hrvatskim Kult. Društvom „Napredak" dne 16. II. o. g. kao i pitomci *Biskupskog Sjemeništa* dne 15. II. o. g. Bog poživio našeg milog sv. Oca Papu Pija XI.!

Blagoslov zvona za kapele u Platu ž. Mlini. Dne 23. II. 1936 preuzvišeni biskup posvetio je u Platu ž. Mlini za tamošnje kapele dva zvona koje je narod nabavio zauzimanjem revnog župnika preč. Dn P. Šantića. Dečekao ga je vjerni narod lijepim govorima muške i ženske omladine pred podignutim slavolukom. Nakon posvete preuzvišeni je narodu progovorio žarku očinsku riječ. Na to je preč. Šantić otpjevao sv. Misu. Tog dana je preuzvišeni sa pratnjom bio gostom Odbora za nabavu zvona. Popodne u $2^1/_2$ sata mjesno društvo Seljački Katolički Omladinski „Domagoj" priredilo je u čast preuzvišenoga uspjelu akademiju i time lijepo po prvi put nastupio i predstavio se svojim sumještanima, koji mu se na osobiti način vesele. Na polasku iz mjesta preuzvišeni je pozdravljen od naroda.

Noćno klanjanje Od 8 sati več. pokladnog Utorka do 6 sati u jutro Čiste Srijede obavljena je u Isusovačkoj crkvi u Dubrovniku noćna adoracija muškaraca u naknadu Božjoj pravdi za uvrede, koje se osobito te noći nanose. Ovo klanjanje obavljali su sa svećenstvom omladinci, gjaci i radnici, organizovani u katoličkim udruženjima te ljudi iz Bratovštine presv. Sakramenta. Na $^1/_2$ sata u noći posebnom je dozvolom otslužena sv. Misa te se dijelila sv. pričest, koju su primili požrtvovni klanjaoci u lijepom broju. Ova lijepa pobožnost nailazi na sve veće razumijevanje i dao Bog da bude na veliko duhovno dobro Dubrovnika!

Korizmeni propovjednici g. 1936 Ove godine propovijedaju kroz korizmu u našoj biskupiji ovi propovjednici: U *Katedrali:* mp. O. Miroljub Pervan, franjevac, prof. bogoslovije u Sarajevu. — U *Isusovaca:* mp. O. Srećko Dragičević, D. I. — U *Dominikanaca:* mp. O. Jordan Dr Kuničić, R. P. — U *Franjevaca:* mp. O. Ante Dr Matijević, franj. prof. — U svetištu *Gospe od Milosrgja:* preč. Dn Gjuro Krečak, župnik Gruža. — U *crkvi sv. Križa u Gružu:* mp. O. Jordan Dr Kuničić, R. P. — U *Cavtatu:* mp. O. Ante Dr Matijević, franj. prof. — U *Korčuli:* mp O. Dominik Dr Budrović, R. P. od Nedjelje Muke do Uskrsa. — U *Blatu* na Korčuli: mp. O. Bernard Mijolin. franjevac. U *Velojluci:* mp. O. Dominik Domić, R. P. — U *Janjini:* mp. O. Marijan Dr Blažić, franjev. prof. zadnjih desetak dana.

Za ravnanje. *Doprinos za otkup ličnog rada* odbiven je za 1936 god. u mjesecu martu o. g. i to Din. 10 po osobi. Toliko na znanje dušobrižnicima dubrovačkog sreza.

Iz kotorske biskupije.

Na novu Godinu prep. Monsgr. Don Antun Milošević, prepozit Stolnog Kaptola obavio je u katedrali Sv. Tripuna u Kotoru saziv Duha Svetoga i blagoslov sa Svetotajstvom.

Na Bogojavljenje prep. Monsgr. Don Antun Milošević, prepozit Stolnog Kaptola odslužio je svečanu službu Božju u Katedrali u 10 sati pr. p. i blagoslov sa Svetotajstvom u 5 sati po p.

Svečanost Sv. Tripuna, pokrovitelja i zaštitnika grada Kotora i Kotorske biskupije proslavljena je veoma svečano po starom običaju, tradicionalnim obredima, posvećenim vijekovima.

Svečanu pontifikalnu večernju u oči blagdana i svečanu pontifikalnu misu na sam blagdan, dne 3. februara, t. g., odslužio je u katedrali sv. Tripuna, Preuzvišeni Mostarski biskup Monsgr. O. fra Alojz Mišić, zamjenik našega dijecezanskoga Biskupa, Preuzvišenoga i Prepoštovanoga g. Monsgr. Frana Uccellini-Tice, koji se nalazi na oporavku u svom rodnom mjestu Lopudu, kraj Dubrovnika, — uz veliku asistenciju Kaptola i okolnog svećenstva. Nakon Evangjelja izrekao je prigodni, pohvalni govor m. p. Don Gracija Ivanović, župnik Sv. Stasija, u Dobroti. Poslije pontifikalne mise nije se mogla obaviti običajna procesija po glavnim ulicama grada zbog kiše, koja je cijelo jutro lijevala, pa se je služba Božja završila pjevanjem svečeve himne i cjelivanjem *Slavne Glave.*

Plemenito Tijelo Bokeljske Mornarice uveličalo je po vazdašnjem običaju svečanost našega pokrovitelja, odgiravši svoje starodrevno, historijsko „kolo" u oči blagdana u 4 sata po p. i na sam blagdan u 10 sati pr. p., u prisutnosti Preuzv., Prepošt. Monsgra Biskupa Kaptola i svećenstva, te predstavnika g. Bana i svih civilnih i vojnih vlasti, i mnogo naroda, — kao što i sudjelujući ophodima pri prenosu sv. Moći iz Moćnika Katedrale i Crkve sv. Josipa u Katedralu, dne 2 februara u 3 sata po. p., te natrag iz Katedrale, dne 3. februara, u 3 sata po p.

Naš vrijedni Crkveni Pjevački Zbor „Sv. Tripun" preko svečane večernje, dne 2. februara, izveo je: Griesbacher, op. 108: „Te Deum", za mješoviti zbor, uz pratnju orgulja i limenih instrumenata, a dne 3. februara, preko svečanog pontifikala izveo je: Zeller: „Festmesse in D" i Homen - Alfirević „Himna Sv. Tripuna", za mješoviti zbor, uz pratnju limenih instrumenata, pod upravom mnogo zaslužnog dirigenta, g. Antuna R. Homen, na opće zadovoljstvo.

Visoki gost. Preuzvišeni Mostarski Biskup Monsgr. O. fra Alojz Mišić udovoljio je i ove godine molbi svećenstva i gragjanstva, da dogje u Kotor, da obavi pontifikalne funkcije prigodom proslave našega pokrovitelja Sv. Tripuna, dne 2. i 3 februara. Stigao je u Kotor iz Mostara, u pratnji svoga tajnika mp. O. fra Borisa Ilovača, dne 1 februara u $4^1/_2$ sata po p. s automobilom preko Hercegnovoga, gdje su mu bili otišli u susret m. p. Don Lav Spalatin, bisk. sekretar i m. p. O. fra Valerijan Brusić, upravitelj gradske župe. Bio je pri dolasku na kotorskoj obali svečano dočekan od preč. Kaptola i gradskog svećenstva, od načelnika Sreza Boko kotorskog g. Petra D. Šerovića, od načelnika Kotorske općine g. Antuna Sablića, od predstavnika Crkovinarstva Stolne Crkve Sv. Tripuna i Plem. Tijela Bokeljske Mornarice, te od gragjanstva, uz zvonjavu zvona. Obavio je u oči blagdana i na sam blagdan, sve pontifikalne funkcije po običaju, kao zamjenik našega dijecez. Biskupa, Preuz. i Prepošt. g Monsgra Frana Uccellini-Tice, pa je dne 5 februara, u 9 sati pr. p. otputovao iz Kotora, s automobilom za Dubrovnik, svečano ispraćen od preč. Kaptola i svećenstva, od sreskog načelnika g. Petra Šerovića, od općinskog kot. načelnika g. Antuna Sablića, od komandanta mjesta, pukovnika g. Zelenika, predstavnika Crkovinarstva Sv. Tripuna i Plem. Tijela Bokelj. Mornarice i to podadmirala g. Rudolfa Giunia, domaćina Bratovštine g. Ćira Kamenarovića i dr. kao što i od gragjanstva, uz zvonjavu zvona Katedrale. Ispratili su ga do Dubrovnika m. p. Don Lav Spalatin bisk. sekretar i m. p. O. fra Valerijan Brusić, upravitelj gradske župe.

Visoko odlikovanje dijecez. Biskupa. Predsjednik Poljske republike odlikovao je našeg dijecezanskog Biskupa Preuzvišenog i Prepoštovanog Pragospodina Frana Uccellinia visokim ordenom „Polonia Restituta" II. reda.

Korizmeni prepovjednici. Tokom nastajuće korizme propovijedat će riječ Božju srijedom, petkom i nedjeljom u katedrali sv. Tripuna u Kotoru m. p. O. fra Danijel Zec, franjevac provincije sv. Jerolima. U nadžupskoj crkvi u Hercegnovomu propovijedat će svake nedjelje tokom korizme prečasni g. Don Niko Luković, kanonik Stolnog Kaptola u Kotoru.

Proslava Papinskog dana. U nedjelju 16 bila je veoma srdačno pozdravljena 14. obljetnica krunisanja Sv. Oca Pape Pija XI. u Kotoru i u svoj biskupiji. U Katedrali sv. Tripuna u Kotoru i u svim župskim i kapelanijskim crkvama bile su odslužene svečane mise sa prigodnim govorima i poslije svečanih misa bio je otpjevan „Tebe Boga hvalimo", sa molitvom za Sv. Oca Papu Pija, da nam Ga Bog uzdrži i poživi čila i zdrava, e da uzmogne upravljati sv. Crkvom. Ovim službama Božjim prisustvovali su svukud općinski načelnici. društva, bratovštine i mnogo naroda.

SADRŽAJ: Poslanica preuzvišenog biskupa. — † Don Ivo Fabris. — Za praksu — Službeni dio — Vijesti.

Urednik: Don Karlo Capurso. Vlasništvo Biskupske Kurije. Dubr. Hrv. Tiskara (zast. Gj. Ružjer) Dubrovnik).